מנחות פרק רביעי התכלת מו:

אבדו כבשים לא תיבעי לך דודאי בעי תנופה. כהדי כבשים לחמריני ולא דמי לזו תודה וזו לחמה לחדא מתודה אינו מביא לחמה: **ומאי שנא שבעה בכשים ופרים ואילים דלא מקדשי ולא מעכבי.** לגבי מקדשי נקט מעכבי להא דלעיל לעיל (ד' מה:) שבעת כבשים מע"פ שאין לחם וה"נ לחם מע"פ שאין שבעה כבשים ומיהו בקונטרס פי' דמיבעיא ליה מהר דהוקקו זה לזה בשחיטה: **לפיכך** שחטן שלא לשמן לא קדש הלחם. עפי' הוה ניחא למיתני שחטן לשמן דקדש הלחם אלא לשמעינן מע"ג דלחמריני לשמן נשחטו לא קדש הלחם: **שתי** הלחם **הבאות בפני עצמן.** כמ"ד לחם עיקר: **לשרפינהו** [א]**שתר.** (ופפי' למ"ד (פסחים דף לז:) חפי' פיגול טעון [ב] גזרה הכא שמיי דמטעמו דנתקלקלו הלויס בזיר (ר"ה דף ג:) מפרש דקרבנות ליכור קלקי אחר בתמיד ודמו עשה דהשלמה לכן נראה לפרש על הלילה:

מה ביכורים בפני עצמן. ופפילו הכי מיצטריך [ג] לרבי עקיבא יהיו מתעיינה ללחם דמעכב כבשים: **על** האיל יעשה זבח שלמים לה' על סל המצות מלמד שהסל בא חובה לאיל ושחיטת איל מקדשן לפיכך [ג] שחטו שלא לשמו לא קדשו הלחם תנו רבנן [ד] שתי הלחם הבאות בפני עצמן יונפו ותעובר צורתן [ה] ויצאו לבית השריפה מה נפשך אי לאכילה אתיין ליכלינהו אי לשריפה אתיין לשרפינהו לאלתר למה להו עיבור צורה אמר רבה לעולם לאכילה אתיין גזירה [ו] שמא יזדמנו להן כבשים לשנה הבאה ויאמרו אשתקד לא אכלנו לחם בלא כבשים עכשיו נמי ניכול ואינהו לא ידעי דאשתקד לא הוו כבשים אינהו שריין נפשייהו השתא דאיכא כבשים הוא דשרו להו [ז] אמר רבה מנא אמינא לה [ח] דתנן א"ר יהודה העיד בן [ט] בוכרי ביבנה כל כהן שאוכל אינו חוטא אמר לו רבן יוחנן בן זכאי לא כי אלא [י] כל כהן שאינו שוקל חוטא אלא שהכהנים דורשין מקרא זה לעצמן [יא] וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל הואיל ועומר ושתי הלחם ולחם הפנים שלנו הן היאך נאכלין הני שתי הלחם היכי דמי אילימא בבאות עם הזבח אטו תודה ולחמה [יב] מי לא מנדבי כהנים ואכלי להו אלא לאו בבאות בפני עצמן וקתני היאך הן נאכלין אלמא לאכילה אתיין אמר ליה אביי לעולם בבאות עם הזבח ודקא קשיא לך מתודה ולחמה לחמי תודה לא איקרו מנחה שתי הלחם איקרו מנחה שנא' [יב] בהקריבכם מנחה חדשה לה' רב יוסף אמר לעולם לשריפה אתיין והיינו טעמא דלא שרפינן לפי [יג] שאין שורפין קדשים ביו"ט א"ל אביי מי דמי התם לאו מצותן בכך הכא דמצותן בכך לישרפינהו מידי דהוה אפר ושעיר של יום הכיפורים אלא אמר רב יוסף גזירה שמא יזדמנו להם כבשים לאחר מכאן א"ל אביי תינח כל זמן הקרבתם [יד] לבתר הכי לשרפינהו מאי תעובר צורתן נמי דקתני [טו] צורת הקרבתם רבא אמר לאכילה אתיין וגזירה משום דרבה ולאו מטעמיה [טז] אלא מקרא ואמר רבא מנא אמינא לה דכתיב [יז] ממושבותיכם תביאו לחם תנופה [וגו'] בכורים לה' מה בכורים בפני עצמן אף שתי הלחם בפני עצמן ומינה מה בכורים לאכילה אף שתי הלחם נמי לאכילה

ת"ר

הלילה: **גזירה משום דרבה.** דלמר לעיל גזירה שמא יזדמנו להם כבשים לשנה הבאה ולפו דאיכא למימר לעיל מנא אמינא לה [טו] מדמניא העיד בן בוכרי כו': **ממושבותיכם וגו' כבורים לה'.** הקיפן לבכורים: **אף שתי הלחם.** יכולין לבא בפני עצמן:

כעו תנופה. כבשים המחויים [ט][כעו תנופה] לדבדי הכל דמתירין הן ועוד דבהו כתיב תנופה [י] והכיף לחמם הכהנים: **מאי שנא שני כבשים.** דלעלים דמקדשי לחם כדמניא לקמן בשמעתא (לף מז.) אין מקדשין אלחם אלא בשמיעה: **ומעכבי.** אם הוקקו זה לזה בשחיטה כדאמר ר'יוחנן(לעיל ע"ב)[פפי' להוקקו]ומעכבי לבן נגש: [ז] **הואיל והווקקו.** שני כבשים ולחם: **והא תודה** [ח] **לא הווקקו.** היא ולחמה לתנופה ביחד: **ומקדשא.** ללחם בשחיטה והיינו דלמרינן קרבנו על זבח [יא] מלמד שאין ללחם קדוש אלא בשחיטת הזבח כפ' התודה (לקמן ד' עח:): **ומעכבא.** ללחם אין תודה אין לחם דהא אינן קדושין אלא בשחיטה: **ומשני שני כבשי עלרת**[ב] **שלמים.** אלבל שבעה כבשים ופרים ואילים עולה ניהו[יב] כמו אילו נזיר שלמים הוא ומקדש ללחם כדמפרש לקמיה: **לפיכך** [יג]דשחיטת אילו מקדשן אחטיה לאילו אלא לשמו לא קדש ללחם דכתיב זבח שלמים [יג] על סל המצות מי זביחתו לשם שלמים מקדש את הסל ואי לא לא: **הכשות בפני עצמן.** מלינה דרבי עקיבא דלמר [מה:] כבשים אין מעכבין את ללחם: **שעובר צורתן.** יפקלו מלינה: **אי לאכילה אתיין.** [ו] ללא בעו מתירין ליכליהו: **ואי לשריפה אתיין לשרפינהו לאלתר.** הואיל וזו היא עיקר מצוותם: **הכתם דאיכא כבשים הו'.** אלבך הואיל וקדשים מעלית ניהו ומשום גזירה הוא דשרפינן להו לא מצי למשרפינהו עד דליפסלו מלינה: **מנא אמינא לה.** דלמילה אתיין מפי' בתין בפני עצמן: **אינו חוטא.** ותע"ג דכתיב (משלי ג) כל העובר על המקוחים וכהנים כל נפקדו אינו חוטא כדפרישנא בפ"ג (לעיל ד' כה:) דמייתו ומסרי להו ליכוד: **שאינו שוקל חוטא.** דכל הרלוי ליפקד קאמר דהיינו מבן כ' שנה ומעלה יא): **לעצמן.** להנאתן: **אלנו בן.** אם אנו נותנים שקלים ללשכה נמצאו בתין מף מעלנו שהרי כל הקרבנות מן הלשכה בתין וכן יומנן בן זכאי לא דריש וכל מנחת כהן אלא בשהכהן מביא [יב] בפני עצמו מע"ס [יג] חוטא: **אילימא בכתין.** שתי הלחם עם הזבח ממאי קתני הין נתלגין הא לגמרי מודה דמי ומודה ולחמה מי לא מנדבי כהנים ואכלי: **הסם.** גבי קדשים הנשרפין לאו מלותן בכך דמעיקרא לאכילה אתו אלא טעמא דכהן שהקריבו על המזבח ושרפינן להו: **שמא יזדמנו להם כבשים לאחר מכאן.** לאחר שריפת הלחם הילכך מסהינן להו שאם יבאו הכבשים יונפו עמהם [יד] ויאוכלו: **וזמן הקרבתן.** עד תמיד של בין הערבים: **לבתר הכי לשרפינהו.** אמאי מסהינן להו כל שבאותה מה תודה שלמים ומעבבי לחם. הכא נמי אף ע"ג דאיכא זבחים אחריני בהדי איל נזיר עולה ושאר שתי הלחם הבאים בפני עצמן. בשלא היו להם כבשים יונפו כדי להחזיר המזבח במקדש: והעובר צורתן. שיעשה להן לינה ויצאו לבית השרפה: אמר רבא לעולם לאכילה אתיין. האי לחם שבא בלא כבשים ואאמאי העובר צורתה ויצא לבית השריפה גזירה שמא יזדמנו להם כבשים לשנה הבאה ולא יחושו להביאם עם הלחם ויאמרו אשתקד וכו': לחמי תודה לא איקרו מנחה הלכך לא ליכא למיחר בהו כל מנחת כליל ושריין. לפי שאין שורפין קדשים ביום טוב דהכי אמרינן בפסי שבת תן לו בקר שני לשריפתו: התם לאו מצותן בכך. דמעיקרא לאו לשריפה אתיין: אלא אמר רב יוסף משום הכי לא שריפינן להו לאלתר גזירה שמא יזדמנו: לבתר הכי כיון דלא נזדמנו לישרפינהו בלילה ואמאי צריכי לינה: ולאו טעמיה דלא כתני למילף לה מהא דתנן העיד בן בוכרי אלא מהא דכתיב ממושבותיכם וגו':

שבאתה מה תודה שלמים ומעבבי לחם. הכא נמי אף ע"ג דאיכא זבחים אחריני בהדי איל נזיר עולה ושאר: שתי הלחם הבאים בפני עצמן: בשלא היו להם כבשים יונפו: כדי להחזיר המזבח במקדש: והעובר צורתן. שיעשה להן לינה ויצאו לבית השרפה: אמר רבא לעולם לאכילה אתיין. האי לחם שבא בלא כבשים ואאמאי העובר צורתה ויצא לבית השריפה גזירה שמא יזדמנו להם כבשים לשנה הבאה ולא יחושו להביאם עם הלחם ויאמרו אשתקד וכו': לחמי תודה לא איקרו מנחה הלכך לא ליכא למיחר בהו כל מנחת כליל ושריין. לפי שאין שורפין קדשים ביום טוב דהכי אמרינן בפסי שבת תן לו בקר שני לשריפתו: התם לאו מצותן בכך. דמעיקרא לאו לשריפה אתיין: אלא אמר רב יוסף משום הכי לא שריפינן להו לאלתר גזירה שמא יזדמנו: לבתר הכי כיון דלא נזדמנו לישרפינהו בלילה ואמאי צריכי לינה: ולאו טעמיה דלא כתני למילף לה מהא דתנן העיד בן כוכרי אלא מהא דכתיב ממושבותיכם וגו':

הקרבה לאחר שקיעת החמה דאין מקריבין קרבנות באותן חמשת מילין שקודם לילה ועדיין יכול לשרוף לאכתי יום הוא אבל הא לא פרץ ולשרפינהו בלילה ממש דאין שורפין קדשים בלילה כן משמע בפסי' ביצה (דף ה:) דאין עשה דהשלמה עומד במקום קרבן עבור גבי פעם (אחת) נתקלקלו הלחם בשיר. תו"ח. תיבה הכי נמחק: [ד] דקתני כל זמן הקרבתן רבא אמר לעולם: [ה] תיבה אלא מקרא נמחק: [ו] תנופה דכתיב: [ז] נגש ולר"ע הואיל: [ח] תודה דלא: [ט] עצרת כתודה מה תודה שלמים ומקדש לחם אף הכא נמי איהה של שלמים מקדשה לחם אבל כוי ניתנו הס"ד ואח"כ מה"ד מה איל: [י] דלא ס"א דאין להן מתירין: [יא] ומעלה תשקלו ודרשי לריב"ז כל העובר בים וכהנים עברו יתן הרומה ה' מכן ועשרים שנה ומעלה: [יב] מביא מביתו: [יג] מס"א אמר: [יד] ויאכל תיבה ואוכלו נמחק: [טו] לה מדתנן תיבה דתניא נמחק: [טז] לישרפינהו לאלתר. לאו דוקא דאין שורפין קדשים ביו"ט אלא לאלתר רוצה לומר בפוצאי יו"ט ולמה לי עבור צורה דהיינו לינה עד עמוד השחר. תוס' אתחות:

עין משפט נר מצוה

קו א מיי' פ"ח מהלכות תמידין ומוספין הלכה טו:
קו ב מיי' פ"ב מהלכות פסולי המוקדשין הלכה יח:
קח ג ד מיי' פ"ח מהלכות תמידין ומוספין הל' מו:
קט ה מיי' פ"ח מהלכות פסולי המוקדשין הלכה ז:
ו מיי' פ"ט מהל' מעה"ק דין ד:
קי ז מיי' פי"ט מהלכות פסולי"מ הל' ה:

הגהות הב"ח

(ב) גמ' ואמר רבה: (ג) רש"י ד"ה ומקמי וכו' ניתנו הס"ד ותמ"ר מ"ה מה שלמים לה': (ד) ד"ה לפיכך וכו' שלמים לה': עב. עג. עד:

שיטה מקובצת

א) ולא מעכבי. ואע"ג דאמיקנא לעיל (מקרא) דשבעת כבשים לא מעכבין את הלחם דאמר לר"ע דאמר (השני כבשים) לא מעכבי (ללחם) היכא דהוקקו זה לזה בשחיטה מקדשי ומעכבי ומאי שנא שני כבשים כי היכא דהוקקו זה לזה בשחיטה לקדושה ולעכבה. תוס' אחרות: ב) והתם מצלן. דכתיב ואת האיל יעשה זבח שלמים לה' ואית לקמן בפ' התודה מפיק דלחמי תודה מקרא אחרינא דכתיב בתודה עצמה ולמה לי תרי קראי נילף חד מהבריה (דהיכא דאיכא) לחם כהדי זבח שחיטת הזבח מקדש מיהו ליל התודה מאיל נזיר לא אתי דאמינא תודה שלמים ניתנו כשאר שלמים דעלמא דלאו לחם אגיד [בי]ה הכי נמי לא אגיד לחם בזבח כלל להכי צריכי קראי דהחם ואיל נזיר ובכשי עצרת לאו מקראי דתודה נמרינן הכי"ת תודה ליכא דיבחא אחריני (בהדייהו אבל) הני דאית בהו דיבחא אחריא כהדייהו לא לקדש בשחיטת השלמים כדאי' לעיל להכי צריכי תרוייהו ואית מהיכא נפקא לן באיל נזיר (ובכשי עצרת) דשלא לשמן לא מקדש לחם בהדייהו ואין לומר משום דכתיב ואת האיל יעשה זבח שלמים על סל המצות דבעינן לשם שלמים על סל (המצות) זה אינו דא"כ הוי צריך האי קרא לנופיה והיכא מפיק מינה בפרק קמא דזבחים דשיעורי בעלים לא עלו לבעלים לשם חובה דאמר התם אשכחן שיעור קודש כר' עד שיעור בעלים ואם איתא דאצטריך לנופיה הכא למיגמר דשלא לשמן לא קדש הלחם היכא נפקא שיעור בעלים מינה הצריך לומר דשלא לשמן בכבשי עצרת (ואל נזיר) דלא קדשי הלחם ליפי מלחמי תודה דכתיב קרא כדאי לקמן בפרק התודה וכן פירשוי כאן (בדף מ"ו. ברי"ה) לא קדש הלחם ולא תפיס פדיונו כר': ג) לאחר זמן הקרבתן לישרפינהו פי' בקונטרס אחר תמיד בין הערבים דאמר קרא עליה השלם ולא נזירא דהא קרבן צבור דוחה עשה דהשלמה נוראה לפרש בתר זמן

תורה אור השלם

1. ואת האיל תעשה זבח שלמים לה' על סל המצות ועשה הכהן את מנחתו ואת נסכו: במדבר ו יז
2. וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל:
ויקרא ו טז
3. וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה ליי בשבעותיכם מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו: במדבר כח כו
4. ממושבותיכם תביאו לחם תנופה שתים שני עשרונים סלת תהיינה חמץ תאפינה בכורים ליי: ויקרא כג יז

גליון הש"ס

נמ' ויצאו לבית השריפה. עי' לקמן דף פד ע"ב:

מוסף רש"י

שתי הלחם הבאות בפני עצמן. כגון שלא היו לו כבשים לצרף (וקמיירט לעיל בפרק התכלת יונפו ותעובר צורתן ויצאו לבית השריפה ועדיני אתיין לאכילה) [ולפיכך] לא מקדשי לחם (להלן עד.). כל כהן ששוקל אינו חוטא. מדקאמר מיי חוטא משמע דלכתחילה לא מיתיהי, ומשמע מפרש בתמיד הא מיתיי מילין לעיל לא נפקיד ולא"ג דלעיל מיתיי מילין לעזרה אפילו הכי לית חוטא כדמפרש לקמן כל כהן שאינו שוקל חוטא. בשקלים מפרש טעמא דמתיי זה יתן, זה בניכשטרית שוים עשר שכעים וכיוצא שנים עד. ועוד כל העובר מפרש החם כל העובר בים סוף (לעיל כא:). אלא שהכהנים דורשין מקרא זה לעצמן. להנאתן ובלא מדין שלנו הן. שהרי מחוייבת בלשכה הן נתין ואם אינו שוקלין ללשכה נמצאת מנחת העומר יתר הלחם והם הפנים משלנו ויהיה נאכלין בכתין לא תחכל, ולריב"ז ליח לן הך דרשה דהתי בלא כלי תהיה ממנחת כהן גרידתא מהיב לאכל בעזרה דהתי נמי מנחת כהן שהקריבו על המזבח ושלנו היא ויהיה נאכלין בכתין לא תחכל.